

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Godschalk - Kok, Miranda

Kenmerk

Z.22.382653 / D.22.1589739

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

raadsvoorstel beleidskader zonneparken 2022

Onderwerp

Beleidskader zonneparken 2022

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met het beleidskader zonneparken 2022
(Bijlage 1).

Inleiding

We hebben de ambitie om in de gemeente in 2050 energieneutraal te zijn. In de RES 1.0 hebben we de ambitie opgenomen om in 2030 70% van het elektriciteitsverbruik van onze gemeente lokaal duurzaam op te wekken.

Om deze energiedoelstellingen te bereiken, worden binnen onze gemeente zonneparken gerealiseerd. In het beleidskader zonneparken 2022 zijn voor het realiseren van deze zonneparken kaders opgenomen. Dit beleidskader is een herijking van het beleidskader 2016 en sluit aan bij de (vernieuwde) wet- en regelgeving en de gemeentelijke ambities.

Beoogd effect**Beoogd effect**

- We bieden heldere kaders voor het realiseren van zonneparken om daarmee te voorzien in de opgenomen energie-doelstellingen van het Duurzaamheidsprogramma en de RES.
- We realiseren meer dan voorheen lokaal eigendom van duurzame energieprojecten.

Argumenten

1.1 Het ontwerp-beleidskader geeft invulling aan de in de startnotitie opgenomen uitgangspunten.

Op 16 december 2021 heeft de raad ingestemd met het herijken van het beleidskader zonneparken 2016. In de startnotitie is ingegaan op een aantal uitgangspunten die bij het herijken van het beleidskader aan

bod zouden moeten komen. Deze uitgangspunten zijn verwerkt in het ontwerp beleidskader.

1.2 Het ontwerp-beleidskader geeft initiatiefnemers een helder kader voor nieuwe zonnepark-initiatieven

In het ontwerp-beleidskader is een vijf-stappenplan opgenomen. Dit stappenplan geeft initiatiefnemers helderheid over de te doorlopen procedure. Daarnaast staat helder omschreven wat we van initiatiefnemers verwachten, ook als het gaat om participatie, biodiversiteit en landschappelijke inpassing.

1.3 We zetten in op minimaal 50% lokaal eigendom

In het klimaatakkoord is afgesproken dat overheden streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij duurzame energieprojecten. Met initiatiefnemers maken we vooraf afspraken over hoe dit lokale eigendom kan worden ingevuld door het opstellen van een participatieplan. Indien de initiatiefnemer zich onvoldoende inspant om deze afspraken uit te werken zullen we als gemeente de medewerking aan het initiatief ontfangen.

1.4 We geven lokaal maatschappelijke initiatieven voorrang bij gemeentegronden

We willen bij zonneparken op gemeentegronden de voorkeur geven aan energiecoöperaties en/of andere lokaal maatschappelijke initiatieven. De Hoge Raad der Nederlanden heeft op 26 november 2021 het 'Didam'-arrest gewezen. Dit arrest bevestigt dat gemeenten in Nederland bij voorgenomen verkopen van onroerende zaken transparant moeten handelen, zodat iedere gegadigde kenbaar kan maken dat deze ook in aanmerking komt om een overeenkomst te sluiten. Op basis een kortgeding uitspraak (ECLI:NL:OGEAM:2022:7) is het Didam-arrest ook van toepassing op erf-pachtovereenkomsten. In het zonneparkenbeleid hebben we opgenomen dat we in de toekomst het lokale maatschappelijke aspect mee laten wegen in de objectieve criteria bij gronduitgifte.

1.5 Het ontwerp-beleidskader geeft heldere handvatten voor het doorlopen van de zonneladder.

Initiatiefnemers voor zonneparken dienen aan te tonen dat het zonnepark nodig is. Dit doen zij door het doorlopen van een zonneladder. Hierdoor verwachten we dat vaker dan voorheen gekozen wordt om zonne-energieprojecten te realiseren op daken of binnen het stedelijk gebied. Doordat we als gemeente een algemeen zonneladder-onderzoek hebben laten uitvoeren geeft dit (lokale) initiatieven een helder startpunt voor het doorlopen van de zonneladder. Daarnaast geeft dit de gemeente houvast om initiatieven op een eenduidige wijze te beoordelen.

1.6 Lokaal maatschappelijke initiatieven kunnen blijven werken aan de energieopgave voor 2050

Uit het zonneladder-onderzoek blijkt dat voor vrijwel alle kleinere kernen geldt dat er geen zonnepark op landbouwgrond nodig is om te voorzien in de energiedoelstelling voor 2030. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de potentie voor zon op dak, binnen stedelijk gebied en bij meervoudig ruimtegebruik al voor 2030 volledig wordt benut. Om de lokaal maatschappelijke initiatieven bij de kleinere kernen in onze gemeente niet op slot te zetten bieden we ruimte om te werken aan de energie-opgave van 2050 onder de volgende voorwaarden:

- Het initiatief komt voort uit een lokaal maatschappelijk initiatief (dus geen projectontwikkelaar).
- Er is aantoonbaar sprake van ten minste 50% lokaal eigendom.

Daarnaast kan er meer ruimte voor zonneparken ontstaan wanneer de energietransitie (voornamelijk de elektrificatie van warmte, industrie en vervoer) sneller gaat dan is aangenomen in de studie van Overmorgen. Bijvoorbeeld wanneer een dorp of wijk eerder van het aardgas afgaat.

Risico's of kanttekeningen

1.1 De inwerkingtreding van de omgevingswet staat nog niet vast.

Het beleidskader zal naar verwachting worden vastgesteld voordat de omgevingswet in werking treedt. In het beleidskader hebben we rekening gehouden met zowel de periode vóór als ná de inwerkingtreding van de omgevingswet. Onder andere door in het planologisch instrumentarium beide juridische kaders op te nemen. Ook hebben we geanticipeerd op de Omgevingsverordening Fryslân die op korte termijn aan Provinciale Staten wordt voorgelegd.

1.2 Het streven naar lokaal eigendom brengt uitdagingen met zich mee.

We streven in het beleidskader naar minimaal 50% lokaal eigendom, zo vroeg mogelijk in het

ontwikkelp proces. Dit betekent dat de omgeving (bijvoorbeeld energiecoöperaties) mogelijk fors moeten (voor)investeren. Of in het geval de lokale omgeving pas later deelneemt in het project, wordt verwacht dat zij een deel van de reeds genomen voorinvestering inbrengt. Het valt niet uit te sluiten dat er vaker dan voorheen een beroep gedaan wordt op de gemeente om (financieel) te ondersteunen. Deels wordt deze rol al door het FSFE ingevuld, die mogelijkheden biedt in de voorfinanciering door de Lokale Energie Initiatieven (LEI) subsidie. Voor andere vormen van gemeentelijke ondersteuning, zoals bijvoorbeeld een gemeentelijke garantstelling ontbreekt een helder kader. We nemen daarom de behoefte van lokale energie-initiatieven voor gemeentelijke ondersteuning mee in de advisering van het duurzaamheidsfonds.

Communicatie en participatie

Afgestemd met Marlou Osinga

Financiën

Het besluit heeft geen financiële consequenties

Bijlagen

Bijlage 1. Beleidskader zonneparken 2022